

TORNALÁ A OKOLIE

Ročník XXIV. - číslo 7.-8.
31. august 2016

Oficiálny vestník mesta Tornaľa

Prvé číslo týchto novín vyšlo v roku 1911, obnovené v roku 1991

Oslavy Slovenského národného povstania v Tornaľi

Čo bolo hrdinstvom kedysi, zostáva i dnes, svedčí o tom nielen prihovor predsedu miestnej organizácie SZPB PaedDr. Mariána Zelinu, ale aj každoročná účasť generácií – mladších i starších, ktorí si s úctou pripomínajú obeť SNP. Oslavy 72. výročia vypuknutia SNP sa v Tornaľi uskutočnili 29. augusta 2016 za účasti viceprimátora Attilu Bódiho, prednostu MsÚ Mgr. Ladislava Nagya, zamestnancov tornaľskej radnice, jediného priameho účastníka bojov Artura Szobonyu, zástupcov politických strán, členov SZPB, pamätníkov a radových občanov mesta. Pri tejto príležitosti si tajomník SZPB, Mgr. Miroslav Tabaček, prevzal pamätnú medailu Milana Rastislava Štefánika III. stupňa z rúk predsedu SZPB.

SNP prinieslo do slovenského povedomia vzácne hodnoty: ochotu bojovať za vlastnú národnú slobodu, skúsenosť i poznanie, že sloboda nie je prostý dar, ale platí sa za ňu životmi živých. Naše národné spoločenstvo si aj utrpenie porážky vedelo vyhodnotiť a jeho víťazstvom sa stala zvýšená citlivosť konať mravne.

Od chvíle, keď vypuklo Povstanie, bol pohľad sveta zaostrý aj na Slovensko a zaradili sme za medzi víťazov II. svetovej vojny. Neprípustnosť fašizmu je trvalo platným odkazom SNP. Slovenské národné povstanie vypuklo 29. augusta 1944 v čase, keď sa sovietska armáda blížila k hraniciam Československa. Podnetom k jeho vypuknutiu boli partizánske akcie na severe stredného Slovenska, ale hlavne zajatie nemeckej misie vracajúcej sa z Rumunska. Významné boje sa odohrali aj na území Gemera – Malohontu. Na území nášho regiónu vznikli štyri obranné úseky, pričom každý z nich bránil peší prapór posilnený delostrelectvom. Poľné letisko bolo v Muráni a poľná nemocnica v Tisovci, Dobšinej a Hnúšti. V našom regióne operovali viaceré partizánske skupiny: Jánošík, skupina Ernesta Bielika, skupina Stalin – Šukajev, oddiel Sláva brigády za slobodu Slovanov. Zvláštny význam mala pre národnostne zmiešané územie medzinárodná partizánska brigáda Rákóczi Mátyás, 2. slovenský oddiel Stalin s veliteľom Novákom a 3. maďarský oddiel Petőfi Sándor veliteľa Karola Ádlera. Známu tragickou udalosťou na Gemeri bol nešťastný výbuch v slavošovských papierňach, kde zahynulo 25 partizánov a civilov.

Po potlačení Povstania sa začal teror proti civilnému obyvateľstvu, ktorý trval celých sedem mesiacov. V našom regióne sú známe represálie v Klenovci, odkiaľ bolo odvečených 39 ľudí do koncentračných táborov, boli vypálené dve hospodárstva, v obci Kociha bolo zastrelených sedem ľudí, vypálené domy, jedenásť ľudí odvečených, v Tisovci boli zastrelení štrnásť rómski muži a šesťdesiatštyri žien a detí odviezli do Banskej Bystrice a následne popravili v smutne známom masovom hrobe v Kremničke.

Slovenské národné povstanie je a zostane prameňom národného

a politického uvedomia i sebavedomia Slovákov, ono napísalo jednu z najslávnejších stránok dejín slovenského národa a ešte dnes patrí k živým revolučným tradíciám nášho ľudu.

Je na nás, aby sme si uvedomili skutočné poslanie Slovenského národného povstania, aby SNP neboli len stránky v učebniciach dejepisu, ale niečo, čo žije s nami a v našom vnútri. **E.Z.**

Nemecká spoločnosť hľadá ďalších zamestnancov

Nemecká spoločnosť Bosch so sídlom v Miskolci naďalej hľadá záujemcov o prácu. Firma už mesiace robí pracovné náborové v našom regióne, v Tornaľi naposledy záujemcov čakali koncom septembra. Ako sme sa od Zsolta Töröka, organizátora pracovných náborov dozvedeli, v Miskolci sú v prevádzke štyri podniky, Bosch hľadá pracovníkov do všetkých prevádzok, predovšetkým na pásovú výrobu. Dozvedeli sme sa tiež, že z okolia Tornaľa a Rimavskej Soboty dovážajú pracovníkov autobusom do Miskolca, ale záujemcov o prácu oslovili už aj v Rožňave, teda je možné, že rozšíria kapacitu. „Zamestnancov hľadáme do troj, resp. štvorzmenných prevádzok, ktorých firma na vlastné náklady dopravuje do Miskolca a späť. Práca nevyžaduje špeciálneho odborníka, prihlásiť sa môže hocikto, kto je manuálne zručný. Na prijímacom pohovore položíme zopár otázok, ale zaujíma nás predovšetkým manuálna zručnosť“, skonštatoval pán Török.

Záujemcovia sa o práci, mzde, možnostiach a iných podrobnostiach môžu dozvedieť viac 23. septembra o 10-tej hodine v mramorovej sále MsKS. **-red.-**

STREDOVEKÁ KAVALKÁDA

TORNALÁ, PARK ZOLTÁNKA

24. SEPTEMBER 2016., OTVORENIE BRÁNY 11.00 h., PROGRAMY OD 13.00 h.

VSTUPNÉ: 0,50 €, PRE DETI BEZPLATNE

Škôlka sa zúčastní medzinárodného projektu

Materská škôlka na Školskej ulici sa zapojí do projektu zameraného pre materské škôlky. Dozvedeli sme sa, že koordinátorom projektu je Mestská škôlka v Ajke. Okrem nej a tornalskej inštitúcie sa do projektu zapojí estónska a grécka inštitúcia. Názov programu je: „Malí bádatelia legiend“. Cieľom projektu je vzbudiť záujem detí o miestne zvyky, povesti a legendy, aby už v ranom detstve spoznali miesto, v ktorom žijú a stali sa tak plnohodnotnými občanmi Európy. Vyhlasovatelia skonštatovali, že miestne povesti majú rozprávkový charakter, preto deti zaujmú a postupne sa ich záujem rozšíri aj o kultúry iných národov. Cieľom projektu je tiež upriamiť pozornosť na rozdielnosť kultúr, tiež poukázať na podobnosti, spoločné korene európskych či susedných kultúr. Uvedený cieľ smeruje k tomu, aby boli deti tolerantné voči členom iných národov. V priebehu programu organizátori plánujú, že zozbierané miestne povesti navzájom odprezentujú v rámci jednotlivých stretnutí. Spoločná práca tak zblíži nielen kultúry iných národov, ale aj deti. V rámci projektu sa rozvíjajú aj sociálne kompetencie detí,

kooperácia, emocionálne a empatické kompetencie. Je dôležité, aby sa ľudia už v detstve stretávali s inými kultúrami a cudzími jazykmi. Osobitná pozornosť sa v projekte venuje deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia. Svoje predstavy najprv predostnú pedagógom partnerských inštitúcií, rodičom, deťom. Aktívnymi účastníkmi celého procesu budú pedagógovia a deti. Súčasťou programu sú moderné vyučovacie metódy a kooperatívna činnosť. Dôležitou časťou programu je tiež prezentácia jednotlivých materských škôlok a miesta, v ktorom pôsobia. Je to dôležité nielen pre deti, ale aj pre dospelých. Od projektu organizátori a tiež účastníci očakávajú, že sa zlepší zručnosť detí, zlepši sa úroveň komunikácie v cudzom jazyku, digitálna mobilita, účinnejšie bude neskôr učenie a rodičia sa oboznámia s prácou v materskej škôlke, inováciami v rámci výchovy. Podstatný je, samozrejme, aj fakt, že pedagógovia škôlok sa oboznámia so sociálnymi, ekonomickými a kultúrnymi podmienkami škôlok v iných štátoch, prácou, možnosťami, resp. ťažkosťami pedagógov. **-red.-**

Blesková otázka

- Používatelia internetu sa v uplynulých mesiacoch určite stretli s názvom a pozoruhodnými výsledkami športového klubu Tempo Tornalá v oblasti behu a cyklistiky. O klube, zakladateľoch, cieľi sme sa opýtali jedného zo zakladateľov, PaedDr. Ladislava Ivána.

- Klub sme založili v roku 2014, menovite Alexa Kršňáková, Péter Szigeti, Csaba Juhász a ja. Základ našej činnosti predstavuje predovšetkým atletika a v rámci nej beh, na ktorý sme kládli najväčší dôraz. Samozrejme, už v začiatkoch sme skonštatovali svoju predstavu, že činnosť budeme postupne rozširovať o voľnočasové športové aktivity, do ktorých sa môže zapojiť širšia verejnosť a zúčastňovať sa tiež tréningov. Keďže Alexa sa už v Nitre zaoberala čoraz známejším a populárnejším športom – crossfit-om, bolo namieste, aby sme boli v rámci klubu otvorení aj k aktivitám vyžadujúcim kondíciu. Tréningy sme začali v telocvični ZŠ F. Kazinczyho. Ja som sa s Petim Szigetim rozhodol venovať behu, vytvorili sme podľa mňa harmonickú, vzájomne doplnajúcu športovú aktivitu. Považujem za veľmi zaujímavé, že sa k nám hlásia nie mladí, ale tridsiatnici, štyridsiatnici, rovnako ženy i muži. Založili sme aj detský klub, ale mládež vo veku 15-16 rokov neprejavila, neprejavuje záujem o tréningy a viem, že podobná je situácia aj v iných kluboch. V lete sme tréningy nemali, ale v septembri začíname odznova. Ako bude ďalej, presne nevieme, pretože sa značne zvýšil prenájom telocvične a vynorili sa problémy so zosúladením termínov tréningov. Dúfam, že sa podarí nájsť riešenie.

- Záujemcovia môžu vidieť, že sa pro-

fil klubu zameriava na šport v oblasti behu, dominujú súťaže ako maratón, polmaratón, cezpoľný beh, prekážkový beh, spartan race, triatlon. Naozaj je to tak?

- Všetko vyplýva zo športového života samotných zakladateľov. Ako som spomínal, Alexa sa zaoberala crossfitom, Peti Szigeti a ja sme behali a v poslednom čase sa k nám pripojili cyklisti. Bolo teda

dané, akým smerom sa vydať. V týchto druhoch športu si každý stanoví svoj cieľ - pre bežcov je to najprv polmaratón, ak sa to podarí splniť, človeka stále poháňa čosi vpred a stanoví si ďalšie ciele. Prichádza potom maratón, triatlon alebo cezpoľný beh, pri ktorom je potrebné zdolávať extrémne výškové rozdiely. Na-

koniec sa tieto cesty skôr či neskôr prekrížia a cezpoľný bežec sa pokúsi zdolať maratón, cyklista sa zas pokúsi o cezpoľný beh. Myslím si, že členov klubu motivuje láska k pohybu a preto vyhľadávajú ďalšie výzvy. Postupne sme rozšírili naše aktivity o plávanie a cyklistiku. Vytvorili sme triatlonové družstvo, ktoré vyhralo Gemerský triatlon organizovaný v lete na Kurinci. Ale môžem skonštatovať, že členom klubu je aj 47-ročný bežec, ktorý sa behu venuje v rámci voľného času, ale denne behá, trénuje a v súťažiach, ktorých sa zúčastní, obsadí niektorú z prvých troch priečok.

- Aké ciele ste si stanovili? Čo by ste chceli dosiahnuť v rámci klubu, resp. aké máte plány?

- Naším prvoradým cieľom bolo spojiť ľudí, ktorí športovali aj predtým. Pokúsime sa im dať odborné rady, podporujeme ich v súťažiach, nech je reč o cestovných nákladoch či nomináciách na preteky. V tomto smere je pre nás veľkou pomocou aj finančná podpora, ktorú sme získali v rámci projektu od mesta. Bez nej by bola naša situácia oveľa náročnejšia, preto by som aj touto cestou chcel vyjadriť poďakovanie za finančnú výpomoc. Považujeme za dôležité, aby títo ľudia, ak len majú možnosť, trénovali spoločne a našli, oslovili, prilákali ďalších ľudí, aby sa vytvorila zdravá športová kultúra nielen v Tornali, ale aj v okolí. Považujeme tiež za dôležité, aby bol v meste športový klub, ktorý zabezpečí nomináciu v súťažiach a pre tých, ktorí sa venujú športu rekreačne, dokáže poskytnúť odbornú pomoc a potrebnú motiváciu. Považujeme za nesmierne dôležité už v ranom detstve vzbudiť záujem o pohyb, čo sa odzrkadľuje aj v našej doterajšej činnosti.

- Dakujeme za informácie!

P. G.

Pompézná rozlúčka s letom v Tornali

Tornalské mestské kultúrne stredisko sa postaralo nielen o pompéznu rozlúčku s letom, ale aj o nezabudnuteľný, plný zážitkov a dojmov umelecký zážitok v podobe jednej z najznámejších operiet Imre Kálmána Čardášová princezná. 26. augusta divadelná sála praskala vo švíkoch. Pôvodnou predstavou organizátorov bolo zorganizovať predstavenie v amfiteátri v Zoltánovej záhrade, ale po zvážení vážnych nedostatkov, ktoré sa v krátkom časovom intervale odstrániť nedajú – chýbajúce lavičky, chybné elektronické zariadenie, ukradnuté, poškodené verejné osvetlenie, toalety – organizátori stavili na divadelnú sálu kultúrneho strediska. Samozrejme, táto skutočnosť spôsobila, že sa mnohí k vstupenkám vôbec nedostali, jednoducho sa nevmetili a kvôli pracovnej zaneprázdnenosti a bohatému programu divadelného súboru nemohli predstavenie odohrať ešte raz. Preto sa pred samotným predstavením oznámilo, že v januári v rámci novoročného galaprogramu zavíta súbor do Tornale s ďalšou operetou. Obsahom samotnej operety by sme sa nezaoberali, ten pozná prakticky každý, kto má rád operetu, skôr by sme vyzdvihli vynikajúce výkony hercov a orchestra. Hoci kulisy boli zdržanlivé, nezvyčajne pre grandióznosť operiet, o to viac upriamovali pozornosť na výkony jednotlivých hercov. Hlavnej úlohy sa zhostila Voros Edit, ktorej manžel je tornalským rodákom, d'a-

lej hrali Domoszlai Sándor, Kovács Szilárd, Csonka Zsuzsanna, Gróf Gréta, všetci do jedného hrali bravúrne, vďaka čomu sa vlastne „maďarský muzikál“ stal svetoznámy a obľúbeným. Je potrebné spomenúť známych hercov Hellera Tamása a Virágha Józsefa, ktorí svojou hrou pripomenuli starodávne časy. Osobitne je potrebné vyzdvihnúť symfonický orchester z mesta Vác a Pála Farkasa, dirigenta. Orchester v Tornali už vystupoval a považuje sa za najlepší orchester v Maďarsku, ktorý hrá aj operety. Členovia orchestra sú doslova zžití s hercami, sú súčasťou deja. A že je to naozaj tak, nie raz to dokázal hoci v iných predstaveniach samotný dirigent Farkas Pál, ktorý sám aj tancoval a nie hocijako. Svojím výkonom aj orchester prispel k vynikajúcej atmosfére v divadelnej sále.

Divadelný súbor čaká hostovanie v Izraeli a nám zostáva veriť, že ho začiatkom roka môžeme opäť privítať na tornalských doskách. Myslíme si, že zo strany súboru to problém vôbec nebude, pretože všetci svorne hovorili o obecenstve s nadšením. Skonštatovali: také vynikajúce obecenstvo aké ich vívalo v Tornali je ojedinelé, a preto boli úprimne dojatí. Pevne veríme, že sa v januári podarí zorganizovať predstavenie a pokiaľ bude taký záujem ako teraz, dohodnúť aj ďalšie predstavenie.

T a O

Do konca septembra môžete rozhodnúť o Strome roka 2016

Do konca septembra 2016 môžete zahlasovať za jedného z dvanástich finalistov ankety Strom roka a zvýšite tak jeho šance na ošetrovanie. Podľa aktuálneho stavu hlasovania zatiaľ vedie 300-ročný platan z Tornale. Druhá v poradí je lipa zo Spišského Bystrého a tretie miesto patrí lипе z obce Cigeľ. Finalisti získali do dnešného dňa spolu vyše 5 100 hlasov.

Poslaním ankety, ktorej v poradí už štrnásty ročník realizuje Nadácia Ekopolis, je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť záujem ľudí o životné prostredie. Hlavnými partnermi ankety sú Nadácia Slovenskej sporiteľne a Slovenská agentúra životného prostredia. Anketu ďalej podporili ISA Slovensko (Medzinárodná arboristická spoločnosť), Vydavateľstvo

Dajama, Kníhkupectvo Artforum a Záhradníctvo ABIES. Patrónom ankety je už piaty rok spevák Peter Lipa.

Verejné hlasovanie o víťaza ankety sa začalo 7. júla 2016 na festivale Pohoda v Trenčíne a bude trvať do konca septembra 2016. Hlasovať za svoj strom môže každý, prostredníctvom

SMS správy (na č. 7773, v tvare: STROM medzera číslo stromu od 1-12 medzera kontaktné údaje), hlasovacieho lístka, poštou, priamo na www.ekopolis.sk alebo www.facebook.com/nadacia.ekopolis. Fotografie a príbehy stromov – finalistov sú uverejnené na webovej stránke Nadácie Ekopolis (www.ekopolis.sk).

V októbri bude súťaž vyhodnotená a strom s najvyšším počtom hlasov získa **títul Strom roka 2016** a postúpi do medzinárodnej ankety **Európsky strom roka**. Víťazný strom dostane súčasne odmenu v podobe dendrologického posudku od ISA Slovensko a finančný príspevok na ošetrovanie vo výške 200 eur. Stromy, ktoré sa v ankete umiestnia na 2. a 3. mieste rovnako získajú peňažnú sumu 200 eur, ktorá môže byť použitá na ich ošetrovanie alebo úpravu okolia. Traja nominujúci a traja hlasujúci budú odmenení knižnými poukážkami od kníhkupectva Artforum. Prvé tri školy, ktoré vyzbierajú najviac hlasovacích lístkov, získajú výsadbový materiál od Záhradníctva ABIES v celkovej hodnote 500 eur.

Zdroj: www.ekopolis.sk

Družobná návšteva v Gmine Tarnow

Delegácia z mesta Tornaľa v zložení primátorka mesta Mgr. Anna Szögedi, Ing. Erika Gyórfiová a Ing. Milena Helembaiová sa v dňoch 12. – 14. augusta zúčastnila tradičných dožinkových osláv v družobnej Gmine Tarnów. Delegácii z Tornale boli prezentované úspechy, ktoré v Gmine Tarnow dosiahli hlavne v rámci realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ zamerané na občiansku vybavenosť, vzdelávanie a životné prostredie. Po slávnostnej bohoslužbe sa zúčastneným prihovorila aj primátorka Tornale. Vo svojom prejave vyzdvihla vynikajúcu spoluprácu základných škôl z Tornale s poľskými školami v Zbylitowskej Góre a Koszyciach Wielkiech, ako aj veľmi dobré vzťahy na úrovni samospráv, hlavne vo výmene skúseností a vyjadrila presvedčenie, že do budúcnosti sa bude spolupráca rozvíjať aj v iných oblastiach spoločenského života. Po príhovore odovzdala Wójtovi Gminy Tarnów, Mgr. Grzegorzovi Koziolovi vecný dar, ktorý symbolizuje dobré vzťahy a úspešnú spoluprácu medzi Gminou Tarnów a Mestom Tornaľa.

**Vypĺňte
biele miesta
na mape
Slovenska**

Black Horse Collection®

TONDACH

čierna zostane čierna

LEG-KOVO

Vas spoľahlivý partner

**50%
zľava**

Hľadajú sa prvé tri čierne strechy v obci

STAVEBNINY
982 01 Tornaľa
047/5424196
stavebniny@legkovo.sk

Dopravná nehodovosť v okrese

V období od 01.07.2016 do 31.07.2016 boli na území okresu Revúca zaevidované 4 dopravné nehody. Oproti minuloročnému rovnakému obdobiu to bol pokles o 3 DN (7, ďalej údaj v zátvorkách je za rok 2015). Pri nehodách nebola žiadna osoba usmrtená ani ťažko zranená, 3 osoby sa zranili ľahko. Dopravné nehody zaviniли vo všetkých prípadoch vodiči motorových vozidiel. V obci boli zadokumentované 2 dopravné nehody. Požitie alkoholu nebolo zistené ani pri jednej udalosti.

Okresný dopravný inšpektorát i naďalej vyzýva účastníkov cestnej premávky na zodpovednosť a opatrnosť. Vodičov upozorňuje, aby si pred samotnou jazdou najprv premysleli trasu, prehodnotili svoje schopnosti a zohľadnili poveternostné podmienky.

kpt. Mgr. Milan Straka, vedúci ODI

SPOMIENKA

*Sú ľudia, ktorí pre nás v živote
znamenajú viac ako ostatní.
O to ťažšie je
naučiť sa žiť bez nich.*

Dňa 9.septembra uplynulo desať rokov,
čo nás navždy opustil manžel, drahý
otec, starý otec

JÁN ZVARA

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

*S láskou spomína manželka Veronika,
dcéra Daniela s rodinou, syn Ján a vnúčatá.*